

Opschrift

Vergadering van 14 mei 2025

Nummer: 2025_MV_00429

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Sven Taeldeman: Bomen in het straatzicht

Raadslid(-leden):

Sven Taeldeman - Voor Gent

Bevoegd: Joris Vandenbroucke

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

Het bestuursakkoord stelt een duidelijke ambitie voorop inzake meer bomen in onze stad.

In de publieke ruimte gaat het van grote en kleinere parken tot ‘groene sproeten’ in wijken, maar ook groenpolen. Daarnaast zijn er ook straatbomen. Er is in veel straten nog zoveel potentieel in het voorzien van straatbomen, om deze straten ook veiliger en leefbaarder te maken. Daarvan wordt evenwel vaak meegegeven dat die bomen pas voorzien worden bij de totale heraanleg van straten. De levensloop van straten is vaak rond de 70-80 jaar, dat is een lange periode om te wachten op een heraanleg met vergroening van sommige enorme versteende openbare ruimten. Ik verwijs bv. naar heel brede straten die 40-50 jaar geleden zijn gerealiseerd, en waar het – gezien de goede staat van de rijbaan en riolering – nog tientallen jaren kan duren voor die broodnodige straatbomen eraan komen.

Ik zie daarentegen goede praktijkvoorbeelden in andere Oost-Vlaamse steden of gemeenten waar men bij straten in goede staat, straatbomen gaat voorzien door in de buitenste zone van de rijbaan (vermoedelijk waar geen nutsleidingen onder liggen), aan één straatzijde, stukken verharding te verwijderen en bomen aan te planten. Concreet bv.: Nederholbeekstraat in Maarkedal, Vosselaredorp in Deinze, ... Daar heeft men de bomen die in het trottoir geplaatst waren, waardoor trottoir werd opgestuwd en personen met een beperking te weinig plaats hadden op het trottoir, verwijderd. In de plaats daarvan kwamen er bomen in de buitenste zone van de rijbaan. Een win/win/win: er komt én een leefbaarder en klimaatbestendiger openbaar domein, én een breder trottoir, én er komen snelheidsremmers in de rijbaan (asverschuivingen). Dit zou bv. in straten als de Roodborstjesstraat in Wondelgem een oplossing kunnen bieden.

We zien in de stad wel al voorbeelden waar hoekjes, pleintjes onthard worden en straatbomen en groen worden ingebracht maar nu gaat de vraag concreet over straten zelf, in de langsrichting van de straten.

Vraag:

1. Zijn er in de stad al dergelijke toepassingen gebeurd (straatbomen in buitenste rand rijbaan inbrengen door plaatselijk opbreken/wegzagen beton/asfalt)? Graag enkele voorbeelden.
2. Is de stad bereid dit procedé verder te gaan uitrollen, en hierin een versnelling hoger te schakelen?
3. Zijn er concrete projecten met bredere, ‘kalere’ straten om ze te gaan vergroenen op deze wijze met straatbomen?

Antwoord

Dank collega Taeldeman om mee creatief na te denken over hoe we onze vergroeningsambities maximaal kunnen realiseren. Bomen planten in buitenste zones van rijvakken kan inderdaad in sommige concrete gevallen een interessante piste zijn die nader onderzoek verdient en die soms inderdaad win/wins kan opleveren zoals tegelijkertijd klimaatambities waarmaken op ons openbaar domein én snelheidsremmers realiseren.

De ambitie van dit stadsbestuur is immers duidelijk: wij trachten bij elke ingreep op het openbaar domein substantieel te ontharden en te vergroenen, niet enkel bij integrale heraanlegprojecten, maar ook bij voetpadwerken, uitvoeren van mobiliteitsmaatregelen (zoals heraanleg van schoolomgevingen), enz. Bij sommige van deze ingrepen worden extra bomen geplant, bij andere vergroenen we in de vorm van grote plantvakken, bijvoorbeeld. Op die manier zorgen we voor meer leefbare en klimaatrobuuste straten.

Ik weet dat de vraag naar niet alleen meer groen maar ook specifiek naar (op zoveel mogelijk plaatsen) meer bomen op ons openbaar domein heel groot is. Daar zijn al verschillende vragen over gesteld, eergisteren ook nog aan collega Van Braeckevelt in de commissie VOGOK. Ik begrijp die vraag heel goed en wou dat ik nu kon aankondigen dat we overal massaal straatbomen gaan aanplanten. Maar zoals ook collega van Braeckevelt maandag nog heeft uitgelegd (MV356) en ik kan heel de uitleg alleen maar beamen: dit vereist een doordachte aanpak. Bomen planten klinkt eenvoudig, maar dat is het niet, zeker niet in een verstedelijkte context.

Bomen hebben veel ruimte nodig, ook onder de grond – wortels gaan breder dan kruinen. En de ruimte onder de grond is in een stedelijke context vaak erg beperkt door de aanwezigheid van nutsleidingen en andere infrastructuur. Dat zorgt op veel plaatsen voor een gebrek aan volume waar de wortels kunnen uitgroeien of infrastructuur beschadigen.

Een ander probleem waar de Groendienst stevast op wijst is het probleem dat onze stadsbodems vaak erg verdicht zijn door veelvuldige betreding of door het bewuste

verdichten van de bodem om verharding te kunnen dragen. Bij zo een slechte bodemkwaliteit groeien bomen slecht en zullen ze snel afsterven. Bodemingrepen én rekening houden met alle infrastructuur onder de grond is complexe materie, vandaar dat dit bij uitstek voer is voor een integrale heraanleg van het openbaar domein – waar we hier steevast steeds maximaal rekening mee houden. In de nabije toekomst denk ik bv aan de Ploegstraat, de Blaesstraat, de Justus Lipsiusstraat. Maar, collega Taeldeman, we doen wat we kunnen, ook bij meer kleinschalige ingrepen. Dit is echter steeds maatwerk, waarbij goed onderzocht moet worden wat mogelijk is. En de middelen groeien nooit tot aan de hemel, het is dus ook steeds een kwestie van prioriteiten stellen. Ruim opgezette verkavelingen uit de laatste dertig jaar van de 20ste eeuw, met sowieso veel groen en private tuinen, staan dan (veel) minder hoog op de prioriteitenlijst in functie van urgente klimaat- en leefbaarheidsdoelstellingen die gehaald moeten worden dan straten waar op dit moment geen of nauwelijks groen te zien is. Goede voorbeelden in het recente verleden die aangepakt zijn door op de rijbaan in te breken om te vergroenen en bomen te planten zijn bv de Sint-Lievenspoortstraat, de Lisdoddestraat (waar we een tweezijdig voetpad vervangen hebben door een eenzijdig voetpad) en de Pacificatielaan (waar weer al bomen stonden, maar waar de groenvakken aanzienlijk hebben verbreed). En we gaan op dat elan voort, met op de planning bv het burgerbudgetproject Ekkergem klimaatstraat. Samen met collega Van Braeckevelt en onze diensten onderzoeken we nu ook wat eventueel mogelijk zou zijn in de Casier de ter Bekenlaan.
